

Walenty

Elektroniczny słownik walencyjny języka polskiego

Elżbieta Hajnicz, Agnieszka Patejuk, Adam Przepiórkowski,
Marcin Woliński, Anna Andrzejczuk

INSTYTUT PODSTAW INFORMATYKI
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
ul. Jana Kazimierza 5, 01-248 Warszawa

Warszawa, 22 Lutego 2016

- Słownik walencyjny dla ludzi i komputerów;
- zawierający podstawniki:
 - czasowników (głównie),
 - rzeczowników,
 - przymiotników i przysłówków;
- dwa powiązane poziomy reprezentacji
 - morfoskładniowy,
 - semantyczny;
- bogata składowa frazeologiczna;
- schematy ilustrowane przykładami korpusowymi;
- opracowywany w ramach kolejnych projektów, w dużej części **CLARIN-PL**;
- dostępny na otwartej licencji (CC SA):
<http://zil.ipipan.waw.pl/Walenty>;
- dostęp online: <http://walenty.ipipan.waw.pl/>.

- Słownik walencyjny dla ludzi i komputerów;
- zawierający podstawniki:
 - czasowników (głównie),
 - rzeczowników,
 - przymiotników i przysłówków;
- dwa powiązane poziomy reprezentacji
 - morfoskładniowy,
 - semantyczny;
- bogata składowa frazeologiczna;
- schematy ilustrowane przykładami korpusowymi;
- opracowywany w ramach kolejnych projektów, w dużej części **CLARIN-PL**;
- dostępny na otwartej licencji (CC SA):
<http://zil.ipipan.waw.pl/Walenty>;
- dostęp online: <http://walenty.ipipan.waw.pl/>.

- Słownik walencyjny dla ludzi i komputerów;
- zawierający podstawniki:
 - czasowników (głównie),
 - rzeczowników,
 - przymiotników i przysłówków;
- dwa powiązane poziomy reprezentacji
 - morfoskładniowy,
 - semantyczny;
- bogata składowa frazeologiczna;
- schematy ilustrowane przykładami korpusowymi;
- opracowywany w ramach kolejnych projektów, w dużej części **CLARIN-PL**;
- dostępny na otwartej licencji (CC SA):
<http://zil.ipipan.waw.pl/Walenty>;
- dostęp online: <http://walenty.ipipan.waw.pl/>.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: **_**: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w {}, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do, gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w {}, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w {}, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w {}, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w {}, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w {}, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {prepnp(do,gen)}

Jan adresował list do Marii.

Jan nie adresował listu do Marii.

- negacja (tu: dowolna) oraz aspekt (tu: niedokonany);
- trzy pozycje składniowe, każda ujęta w { }, oddzielone znakiem +;
- funkcje gramatyczne: podmiot i dopełnienie;
- klasy gramatyczne (np, prepnp);
- lemat przyimka;
- wartości kategorii gramatycznych (przypadek itp.);
- *przypadek strukturalny* (forma morfologiczna zależy od kontekstu):
 - pozycja podmiotu — typowo mianownik,
 - pozycja dopełnienia — typ. biernik, dopełniacz przy negacji.

adresować (_,imperf):

Schemat:	pewny [1] 		
Funkcja:	subj	obj	
Typy fraz:	np(str)	np(str)	prepnp(do.gen)

Schemat:	pewny [70] 		
Funkcja:	subj	obj	
Typy fraz:	np(str)	np(str)	prepnp(na.acc)

Przegląd przykładów

Filtrowanie schematów

Identyfikator:	Przykład:	Źródło:	Ocena:
148267	Adresuję te słowa do rządu.	demo NKJP (wersja 2; 500M segmentów)	dobry
148269	Bayer adresuje swoją ofertę do wszystkich fotografów, którym bliskie są problemy związane z ochroną środowiska naturalnego, a poprzez to także z ochroną zdrowia.	demo NKJP (wersja 2; 500M segmentów)	dobry

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystał, czemu wystał*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystał list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepnpcp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystał list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystął, czemu wystął*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystął list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepnpcp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystął list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystął, czemu wystął*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystął list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepnpcp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystął list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przystówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystął, czemu wystął*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystął list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepncp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystął list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystął, czemu wystął*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystął list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepncp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystął list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystął, czemu wystął*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystął list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepncp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystął list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystął, czemu wystął*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystął list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepncp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystął list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystał, czemu wystał*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystał list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepncp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystał list*).

- fraza rzeczownikowa np (PRZYPADEK)
(*zielona sukienka, zieloną sukienkę*),
- fraza przymiotnikowa adjp (PRZYPADEK)
(*wiecznie zielone, wiecznie zielonym*),
- fraza przyimkowo-rzeczownikowa
prepnp (PRZYIMEK, PRZYPADEK) (*w sukience*),
- fraza przyimkowo-przymiotnikowa
prepadjp (PRZYIMEK, PRZYPADEK)
(*na marne, ku lepszemu*),
- fraza przysłówkowa advp (*moralnie, coraz wyżej*),
- fraza bezokolicznikowa infp (*adresować list*),
- fraza zdaniowa cp (TYP) (*że wystał, czemu wystał*)
- fraza zdaniowa z korelatem ncp (PRZYPADEK, TYP)
(*to, że wystał list*),
- fraza zdaniowa z korelatem z przyimkiem
prepncp (PRZYPADEK, TYP) (*o tym, że wystał list*).

- Standardowe: **nom** (mianownik), **gen** (dopełniacz), **dat** (celownik), **acc** (biernik), **instr** (narzędnik), **loc** (miejscownik);
- strukturalny: **str** (jak poprzednio dla ADRESOWAĆ);
- partytywny: **part** (rozchwianie między dopełniaczem a biernikiem, *dać komuś wodę/wody*);
- uzgadniający: **agr** (*doktryna wojskowa*);
- poprzyimkowy: **postp** (*po polsku, po prostu*);
- predykatywny: **pred** (będzie przykład).

- Standardowe: **nom** (mianownik), **gen** (dopełniacz), **dat** (celownik), **acc** (biernik), **instr** (narzędnik), **loc** (miejscownik);
- strukturalny: **str** (jak poprzednio dla ADRESOWAĆ);
- partytywny: **part** (rozchwianie między dopełniaczem a biernikiem, *dać komuś wodę/wody*);
- uzgadniający: **agr** (*doktryna wojskowa*);
- poprzyimkowy: **postp** (*po polsku, po prostu*);
- predykatywny: **pred** (będzie przykład).

- Standardowe: **nom** (mianownik), **gen** (dopełniacz), **dat** (celownik), **acc** (biernik), **instr** (narzędnik), **loc** (miejscownik);
- strukturalny: **str** (jak poprzednio dla ADRESOWAĆ);
- partytywny: **part** (rozchwianie między dopełniaczem a biernikiem, *dać komuś wodę/wody*);
- uzgadniający: **agr** (*doktryna wojskowa*);
- poprzyimkowy: **postp** (*po polsku, po prostu*);
- predykatywny: **pred** (będzie przykład).

- Standardowe: **nom** (mianownik), **gen** (dopełniacz), **dat** (celownik), **acc** (biernik), **instr** (narzędnik), **loc** (miejscownik);
- strukturalny: **str** (jak poprzednio dla ADRESOWAĆ);
- partytywny: **part** (rozchwianie między dopełniaczem a biernikiem, *dać komuś wodę/wody*);
- uzgadniający: **agr** (*doktryna wojskowa*);
- poprzyimkowy: **postp** (*po polsku, po prostu*);
- predykatywny: **pred** (będzie przykład).

- Standardowe: **nom** (mianownik), **gen** (dopełniacz), **dat** (celownik), **acc** (biernik), **instr** (narzędnik), **loc** (miejscownik);
- strukturalny: **str** (jak poprzednio dla ADRESOWAĆ);
- partytywny: **part** (rozchwianie między dopełniaczem a biernikiem, *dać komuś wodę/wody*);
- uzgadniający: **agr** (*doktryna wojskowa*);
- poprzyimkowy: **postp** (*po polsku, po prostu*);
- predykatywny: **pred** (będzie przykład).

- Standardowe: nom (mianownik), gen (dopełniacz), dat (celownik), acc (biernik), instr (narzędnik), loc (miejscownik);
- strukturalny: str (jak poprzednio dla ADRESOWAĆ);
- partytywny: part (rozchwianie między dopełniaczem a biernikiem, *dać komuś wodę/wody*);
- uzgadniający: agr (*doktryna wojskowa*);
- poprzyimkowy: postp (*po polsku, po prostu*);
- predykatywny: pred (będzie przykład).

Dla fraz typu cp, ncp, prepncp

- że, żeby, żeby2;
- aż, kiedy, gdy;
- jeśli, jak, jakby, jakoby;

Dla fraz typu cp, ncp, prepncp

- że, żeby, żeby2;
- aż, kiedy, gdy;
- jeśli, jak, jakby, jakoby;
- pytajno-zależne int: co, czemu, czy, czyj, dlaczego, dokąd, gdzie, ile, jak, jaki, kiedy, kto, którądy, który, odkąd, skąd, jakoby;

Dla fraz typu cp, ncp, prepncp

- że, żeby, żeby2;
- aż, kiedy, gdy;
- jeśli, jak, jakby, jakoby;
- pytajno-zależne int: co, czemu, czy, czyj, dlaczego, dokąd, gdzie, ile, jak, jaki, kiedy, kto, którędy, który, odkąd, skąd, jakoby;
- względne rel: co, dokąd, gdzie, jak, jakby, jaki, jakoby, kiedy, kto, którędy, który, odkąd, skąd;

rozumieć: _: imperf:

subj{np(str)} +

{np(str); cp(int); cp(że); ncp(str, int); ncp(str, że)}

Rozumiem furję i ból Tomasza P. Terlikowskiego.

Jan nie rozumiał, jak, skąd i czemu pojawił się dym.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani że musieliśmy przyjąć traktat.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani tego, czemu musieliśmy przyjąć traktat.

- Koordynacja różnych spójników pytajno-zależnych;
- Koordynacja fraz różnych typów (novum).

rozumieć: _: imperf:

subj{np(str)} +

{np(str); cp(int); cp(że); ncp(str, int); ncp(str, że)}

Rozumiem **furię i ból Tomasza P. Terlikowskiego**.

Jan nie rozumiał, jak, skąd i czemu pojawił się dym.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani że musieliśmy przyjąć traktat.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani tego, czemu musieliśmy przyjąć traktat.

Koordinacja

- Koordinacja fraz tego samego typu (standard);
- Koordinacja różnych spójników pytajno-zależnych;
- Koordinacja fraz różnych typów (novum).

rozumieć: _: imperf:

subj{np(str)} +

{np(str); cp(int); cp(że); ncp(str, int); ncp(str, że)}

Rozumiem furję i ból Tomasza P. Terlikowskiego.

Jan nie rozumiał, **jak, skąd i czemu pojawił się dym.**

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani że musieliśmy przyjąć traktat.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani tego, czemu musieliśmy przyjąć traktat.

Koordinacja

- Koordinacja fraz tego samego typu (standard);
- Koordinacja różnych spójników pytajno-zależnych;
- Koordinacja fraz różnych typów (novum).

rozumieć: _: imperf:

subj{np(str)} +

{np(str); cp(int); cp(że); ncp(str, int); ncp(str, że)}

Rozumiem furję i ból Tomasza P. Terlikowskiego.

Jan nie rozumiał, jak, skąd i czemu pojawił się dym.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani że musieliśmy przyjąć traktat.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani tego, czemu musieliśmy przyjąć traktat.

Koordinacja

- Koordinacja fraz tego samego typu (standard);
- Koordinacja różnych spójników pytajno-zależnych;
- Koordinacja fraz różnych typów (novum).

rozumieć: _: imperf:

subj{np(str)} +

{np(str); cp(int); cp(że); ncp(str, int); ncp(str, że)}

Rozumiem furję i ból Tomasza P. Terlikowskiego.

Jan nie rozumiał, jak, skąd i czemu pojawił się dym.

Nie rozumiałem tego **pośpiechu ani że musieliśmy przyjąć traktat.**

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani tego, czemu musieliśmy przyjąć traktat.

Koordinacja

- Koordinacja fraz tego samego typu (standard);
- Koordinacja różnych spójników pytajno-zależnych;
- Koordinacja fraz różnych typów (novum).

rozumieć: _: imperf:

subj{np(str)} +

{np(str); cp(int); cp(że); ncp(str, int); ncp(str, że)}

Rozumiem furję i ból Tomasza P. Terlikowskiego.

Jan nie rozumiał, jak, skąd i czemu pojawił się dym.

Nie rozumiałem tego pośpiechu ani że musieliśmy przyjąć traktat.

Nie rozumiałem tego **pośpiechu ani tego, czemu musieliśmy przyjąć traktat.**

Koordinacja

- Koordinacja fraz tego samego typu (standard);
- Koordinacja różnych spójników pytajno-zależnych;
- Koordinacja fraz różnych typów (novum).

rozumieć („imperf):

Schemat:	pewny [1966] 	
Funkcja:	subj	
Typy fraz:	np(str)	np(str)
		cp(int)
		cp(że)
		ncp(str,int)
		ncp(str,że)

Przegląd przykładów

Filtrowanie schematów

Identyfikator:	Przykład:	Źródło:	Ocena:
19336	Ale nie rozumiem, czy byłaś tą, która pęczniała, czy tą, która razem z innymi na to patrzyła?	podkorpus zrównoważony NKJP (300M segmentów)	dobry
19338	Pan młody, nie musi pan jeszcze rozumieć, jak starość uwiera.	podkorpus zrównoważony NKJP (300M segmentów)	dobry
19335	Tak, to znaczy szybciej rozumieć grę, rozumieć to, jak w danej chwili zachować się na boisku.	podkorpus zrównoważony NKJP (300M segmentów)	dobry
19337	- Nie rozumiem, jak to się stało? - westchnęła Ada.	podkorpus zrównoważony NKJP (300M segmentów)	dobry
19339	Co więcej, czas na ratyfikację był dość długi, bo mieliśmy czas do końca roku, dlatego nie rozumiałem tego pośpiechu i tego, że musieliśmy najpierw przyjąć traktat, a potem liczyć na obietniki pana premiera Donalda Tuska, że potem przyjmemy ustawę kompetencyjną.	pełny NKJP (1800M segmentów)	dobry
19342	Rozumiesz, jak jest samotny i że ty nie umiesz mu już pomóc.	pełny NKJP (1800M segmentów)	dobry
19340	To mu nawet zarzucali apostołowie, nie rozumieli istoty nauki i tego, jak to ma w praktyce wyglądać.	pełny NKJP (1800M segmentów)	dobry
19341	Nie rozumiem tych napisów ani co chcą tym wyrazić.	pełny NKJP (1800M segmentów)	wątpliwy

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan kazał Marii śpiewać głośno.

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan kazał Marii śpiewać głośno.

obiecać: _: perf:

subj,controller{np(str)} + {np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan obiecał Marii śpiewać głośno.

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan kazał Marii śpiewać głośno.

obieczać: _: perf:

subj,controller{np(str)} + {np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan obiecał Marii śpiewać głośno.

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan kazał **Marii** śpiewać głośno.

obietcać: _: perf:

subj,controller{np(str)} + {np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan obiecał **Marii** śpiewać głośno.

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(>}

Jan kazał Marii śpiewać głośno.

obieczać: _: perf:

subj,controller{np(str)} + {np(dat)} +
controllee{infp(>}

Jan obiecał Marii śpiewać głośno.

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan kazał Marii śpiewać głośno.

obietcać: _: perf:

subj,controller{np(str)} + {np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan obiecał Marii śpiewać głośno.

- pozycja realizowana przez frazę bezokolicznikową (tu: o dowolnym aspekcie);

kazać: _: perf:

subj{np(str)} + controller{np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan kazał **Marii** śpiewać głośno.

obiecać: _: perf:

subj, controller{np(str)} + {np(dat)} +
controllee{infp(_)}

Jan obiecał **Marii** śpiewać głośno.

- pozycja realizowana przez frazę bezokolicznikową (tu: o dowolnym aspekcie);
- kontrola składniowa (także podnoszenie podmiotu).

kazać (_ _):

Schemat:	pewny [1924] 		
Funkcja:	subj	controller	controllee
Typy fraz:	npc(str,ze)	np(dat)	infp(_)

Schemat:	pewny [1467] 		
Funkcja:	subj	controller	controllee
Typy fraz:	np(str)	np(dat)	cp(żeby)
			infp(_)

Przegląd przykładów

Filtrowanie s

Identyfikator:	Przykład:	Źródło:	Ocena:
1436	By być na miejscu szybciej niż dotrze tam pociąg, którym jechałem, kazałem synowi, żeby wyjechał po mnie do Krakowa.	pełny NKJP (1800M segmentów)	dobry
1435	Dowódca kazał nam wszystkim uciekać, a sam wszedł na "ścisy" teren pomiędzy podwójnymi siatkami i zastrzelił dzika z kalasznikowa.	pełny NKJP (1800M segmentów)	dobry
1437	Kazałem mu wziąć kłosz i żeby poszedł go umyć, bo chyba od przedwojny niemyły, światło zatrzymuje.	pełny NKJP (1800M segmentów)	dobry

zacząć: _: perf:

subj, controller{E} + controllee{infp(imperf)}

Jan śpiewał.

Jan zaczął śpiewać.

Grzmi.

Zaczął grzmieć.

Jana cieszy, że ma pracę.

Jana zaczął cieszyć, że ma pracę.

zacząć: _: perf:

subj, controller{E} + controllee{infp(imperf)}

Jan śpiewał.

Jan zaczął śpiewać.

Grzmi.

Zaczęło grzmieć.

Jana cieszy, że ma pracę.

Jana zaczęło cieszyć, że ma pracę.

zacząć: _: perf:

subj, controller{E} + controllee{infp(imperf)}

Jan śpiewał.

Jan zaczął **śpiewać**.

Grzmi.

Zaczął **grzmieć**.

Jana cieszy, że ma pracę.

Jana zaczęło **cieszyć**, że ma pracę.

zacząć: _: perf:

subj, controller{E} + controllee{infp(imperf)}

Jan śpiewał.

Jan zaczął **śpiewać**.

Grzmi.

Zaczęło **grzmieć**.

Jana cieszy, że ma pracę.

Jana zaczęło **cieszyć**, że ma pracę.

- pozycja realizowana przez frazę bezokolicznikową (tu: niedokonaną);

zacząć: _: perf:
subj, controller{E} + controllee{infp(imperf)}

Jan śpiewał.

Jan zaczął śpiewać.

Grzmi.

Zaczął grzmieć.

Jana cieszy, że ma pracę.

Jana zaczął cieszyć, że ma pracę.

- pozycja realizowana przez frazę bezokolicznikową (tu: niedokonaną);
- podmiot nieokreślonego typu,

zacząć: _: perf:

subj, controller{E} + controllee{infp(imperf)}

Jan śpiewał.

Jan zaczął śpiewać.

Grzmi.

Zaczęło grzmieć.

Jana cieszy, że ma pracę.

Jana zaczęło cieszyć, że ma pracę.

- pozycja realizowana przez frazę bezokolicznikową (tu: niedokonaną);
- podmiot nieokreślonego typu, który jest determinowany przez bezokolicznik podlegający kontroli składniowej.

czuć się: _: imperf:

subj, controller{np(str)} + controllee{adjp(pred)}

Anna czuła się lepsza, delikatniejsza, piękniejsza.

Anna czuła się lepszą, delikatniejszą, piękną.

Ludzie czują się oszukani.

Ludzie czują się oszukanymi.

- Kontrola składniowa dotycząca uzgodnienia liczby i rodzaju;
- Przypadek
 - uzgadniający,
 - narzędnik.

czuć się: _: imperf:

subj,controller{np(str)} + controllee{adjp(pred)}

Anna czuła się lepsza, delikatniejsza, piękniejsza.

Anna czuła się lepszą, delikatniejszą, piękną.

Ludzie czują się oszukani.

Ludzie czują się oszukanymi.

pamiętać: _: : imperf:

subj{np(str)} + obj,controller{np(str)} +
controllee{adjp(pred)}

Jan pamięta Piotra młodego i zdrowego.

Jan pamięta Piotra młodym i zdrowym.

- Kontrola składniowa dotycząca uzgodnienia liczby i rodzaju;
- Przypadek
 - uzgadniający,
 - narzędnik.

czuć się: _: imperf:

subj, controller{np(str)} + controllee{adjp(pred)}

Anna czuła się lepsza, delikatniejsza, piękniejsza.

Anna czuła się lepszą, delikatniejszą, piękną.

Ludzie czują się oszukani.

Ludzie czują się oszukanymi.

pamiętać: _: : imperf:

subj{np(str)} + obj, controller{np(str)} +
controllee{adjp(pred)}

Jan pamięta Piotra młodego i zdrowego.

Jan pamięta Piotra młodym i zdrowym.

- Kontrola składniowa dotycząca uzgodnienia liczby i rodzaju;
- Przypadek
 - uzgadniający,
 - narzędnik.

czuć się: _: imperf:

subj, controller{np(str)} + controllee{adjp(pred)}

Anna czuła się **lepszą, delikatniejszą, piękniejszą**.

Anna czuła się lepszą, delikatniejszą, piękną.

Ludzie czują się **oszukani**.

Ludzie czują się oszukanymi.

pamiętać: _: : imperf:

subj{np(str)} + obj, controller{np(str)} +
controllee{adjp(pred)}

Jan pamięta Piotra **młodego i zdrowego**.

Jan pamięta Piotra młodym i zdrowym.

- Kontrola składniowa dotycząca uzgodnienia liczby i rodzaju;
- Przypadek
 - uzgadniający,
 - narzędnik.

czuć się: _: imperf:

subj,controller{np(str)} + controllee{adjp(pred)}

Anna czuła się lepsza, delikatniejsza, piękniejsza.

Anna czuła się **lepszą, delikatniejszą, piękniejszą**.

Ludzie czują się oszukani.

Ludzie czują się **oszukanymi**.

pamiętać: _: : imperf:

subj{np(str)} + obj,controller{np(str)} +
controllee{adjp(pred)}

Jan pamięta Piotra młodego i zdrowego.

Jan pamięta Piotra **młodym i zdrowym**.

- Kontrola składniowa dotycząca uzgodnienia liczby i rodzaju;
- Przypadek
 - uzgadniający,
 - narzędnik.

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

locative, **ablative**, **adlative**, **perlative**, **temporal**, **durative**,
causative, **instrumental**;

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: **mod** (sposób)

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra **wrednie**.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: **mod** (sposób)

- advp(misc),

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: mod (sposób)

- advp(misc),
- prepnp(z, inst),

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, **jakby był niewidzialny**.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: **mod** (sposób)

- advp(misc),
- prepnp(z, inst),
- cp(jakby),

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: mod (sposób)

- advp(misc),
- prepnp(z, inst),
- cp(jakby),
- prepadjp(po, postp),

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra **po macoszemu**.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: **mod** (sposób)

- advp(misc),
- prepnp(z,inst),
- cp(jakby),
- prepadjp(po,postp),
- comprepnp('na sposób'),

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra wrednie.

Jan traktuje Piotra z lekceważeniem.

Jan traktuje Piotra, jakby był niewidzialny.

Jan traktuje Piotra bez szacunku.

Jan traktuje Piotra po macoszemu.

Jan traktuje Piotra w sposób karygodny.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: mod (sposób)

- advp(misc),
- prepnp(z, inst),
- cp(jakby),
- prepadjp(po, postp),
- comprepnp('na sposób'),
- prepnp(bez, gen),

traktować: _: imperf:

subj{np(str)} + obj{np(str)} + {xp(mod)}

Jan traktuje Piotra **jak głupiec**.

Jan traktuje Piotra **jak głupca**.

Jan traktuje Piotra **jak głupiego**.

Jan traktuje Piotra **jak dawniej**.

Jan traktuje Piotra **jak w domu**.

Jan traktuje Piotra **jak uważa za słuszne**.

Specjalne typy fraz definiowane semantycznie

tu: **mod** (sposób)

- advp(misc),
- prepnp(z, inst),
- cp(jakby),
- compar(jak)
- prepadjp(po, postp),
- comprepnp('na sposób'),
- prepnp(bez, gen),

bić: _: imperf:

subjnp(str) + lex(prepnp(na,acc),sg,'alarm',natr)

Policjanci biją na alarm, bo ich zdaniem większości tego typu zdarzeń można było uniknąć.

- fraza zleksykalizowana (dowolnego typu);
- tutaj: fraza przyimkowa;
- centrum semantyczne frazy (ALARM);
- w liczbie pojedynczej;
- bogaty język opisu struktury wewnętrznej frazeologizmu (tutaj zakaz dalszych modyfikacji).

Przykład: ...z otwartymi ramionami


```
witać: _: imperf:  
subj{np(str)} + obj{np(str)} +  
{xp(mod); np(inst);  
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),  
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',  
    atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))}}
```

Ludzie często witają go z otwartymi rękami.

Przyjezdnych witamy z szeroko otwartymi ramionami.

```
witać: _: imperf:  
subj{np(str)} + obj{np(str)} +  
{xp(mod); np(inst);  
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),  
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',  
    atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})}
```

Ludzie często witają go z otwartymi **rękami**.

Przyjezdnych witamy z szeroko otwartymi **ramionami**.

- lista realizacji centrum semantycznego;


```
witać: _: imperf:  
subj{np(str)} + obj{np(str)} +  
{xp(mod); np(inst);  
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),  
    ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',  
      atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})}
```

Ludzie często witają go z otwartymi rękami.

Przyjezdnych witamy z szeroko otwartymi ramionami.

- lista realizacji centrum semantycznego;
- trzy zagnieżdżone frazy zleksykalizowane;

```
witać: _: imperf:  
subj{np(str)} + obj{np(str)} +  
{xp(mod); np(inst);  
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),  
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',  
  atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})}
```

Ludzie często witają go z otwartymi rękami.

Przyjezdnych witamy z szeroko otwartymi ramionami.

- lista realizacji centrum semantycznego;
- trzy zagnieżdżone frazy zleksykalizowane;
- rodzaje modyfikacji: obligatoryjna (*ratr*), opcjonalna (*atr*) oraz niedopuszczalna (*natr*);

```
witać: _: imperf:
subj{np(str)} + obj{np(str)} +
{xp(mod); np(inst);
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',
  atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))}}
```

Ludzie często witają go z **otwartymi rękami**.

Przyjezdnych witamy z szeroko **otwartymi ramionami**.

- lista realizacji centrum semantycznego;
- trzy zagnieżdżone frazy zleksykalizowane;
- rodzaje modyfikacji: obligatoryjna (*ratr*), opcjonalna (*atr*) oraz niedopuszczalna (*natr*);
- tak więc *ramionami* musi być modyfikowane przez *otwartymi*;

```
witać: _: imperf:
subj{np(str)} + obj{np(str)} +
{xp(mod); np(inst);
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',
    atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})
```

Ludzie często witają go z **otwartymi** rękami.

Przyjezdnych witamy z **szeroko otwartymi** ramionami.

- lista realizacji centrum semantycznego;
- trzy zagnieżdżone frazy zleksykalizowane;
- rodzaje modyfikacji: obligatoryjna (*ratr*), opcjonalna (*atr*) oraz niedopuszczalna (*natr*);
- tak więc *ramionami* musi być modyfikowane przez *otwartymi*;
- *otwartymi* może być modyfikowane przez *szeroko*;

```
witać: _: imperf:
subj{np(str)} + obj{np(str)} +
{xp(mod); np(inst);
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',
  atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})
```

Ludzie często witają go z otwartymi rękami.

Przyjezdnych witamy z **szeroko** otwartymi ramionami.

- lista realizacji centrum semantycznego;
- trzy zagnieżdżone frazy zleksykalizowane;
- rodzaje modyfikacji: obligatoryjna (ratr), opcjonalna (atr) oraz niedopuszczalna (natr);
- tak więc *ramionami* musi być modyfikowane przez *otwartymi*;
- *otwartymi* może być modyfikowane przez *szeroko*;
- jednak *szeroko* nie może być dalej modyfikowane.

```
witać: _: imperf:
subj{np(str)} + obj{np(str)} +
{xp(mod); np(inst);
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',
  atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})}
```

Witamy Cię serdecznie i z otwartymi ramionami.

Witały nas uśmiechem i z otwartymi ramionami.

- możliwość koordynacji frazy zleksykalizowanej;

```
witać: _: imperf:
subj{np(str)} + obj{np(str)} +
{xp(mod); np(inst);
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',
  atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))})}
```

Witamy Cię **serdecznie** i z otwartymi ramionami.

Witały nas uśmiechem i z otwartymi ramionami.

- możliwość koordynacji frazy zleksykalizowanej;
- tu z frazą typu xp(mod)

```
witać: _: imperf:  
subj{np(str)} + obj{np(str)} +  
{xp(mod); np(inst);  
  lex(xp(mod[prepn(z,inst)]),pl,XOR('ramię','ręka'),  
  ratr({lex(adjp(agr),agr,agr,'otwarty',  
  atr({lex(advp(misc),'szeroko',natr)}))}))}}
```

Witamy Cię serdecznie i z otwartymi ramionami.

Witały nas **uśmiechem** i z otwartymi ramionami.

- możliwość koordynacji frazy zleksykalizowanej;
- tu z frazą typu xp(mod)
- lub z frazą narzędnikową.

- pewny: konstrukcja w normie językowej;
- wątpliwy: konstrukcja wykraczająca poza normę (*anektować coś dla czegoś*);
- zły: częste błędy językowe (*dyrygować komuś* zamiast *kimś* ew. *rozkazywać komuś*);
- archaiczny: (*chybiać komuś*);
- potoczny: konstrukcja używana wyłącznie w języku potocznym (*beknąć za coś*);
- wulgarny: konstrukcja obejmująca wyłącznie zwroty wulgarne (*pieprzyć się z kimś*).

- pewny: konstrukcja w normie językowej;
- wątpliwy: konstrukcja wykraczająca poza normę (*anektować coś dla czegoś*);
- zły: częste błędy językowe (*dyrygować komuś* zamiast *kimś* ew. *rozkazywać komuś*);
- archaiczny: (*chybiać komuś*);
- potoczny: konstrukcja używana wyłącznie w języku potocznym (*beknąć za coś*);
- wulgarny: konstrukcja obejmująca wyłącznie zwroty wulgarne (*pieprzyć się z kimś*).

- pewny: konstrukcja w normie językowej;
- wątpliwy: konstrukcja wykraczająca poza normę (*anektować coś dla czegoś*);
- zły: częste błędy językowe (*dyrygować komuś* zamiast *kimś* ew. *rozkazywać komuś*);
- archaiczny: (*chybiać komuś*);
- potoczny: konstrukcja używana wyłącznie w języku potocznym (*beknąć za coś*);
- wulgarny: konstrukcja obejmująca wyłącznie zwroty wulgarne (*pieprzyć się z kimś*).

- Powiązanie ze znaczeniami ze *Słownosieci*;
- Reprezentacja znaczenia w postaci ram semantycznych będących listami argumentów semantycznych;
- Pojedynczy argument semantyczny stanowi para $\langle \text{rola semantyczna, preferencje selekcyjne} \rangle$;

- Powiązanie ze znaczeniami ze *Słownosieci*;
- Reprezentacja znaczenia w postaci ram semantycznych będących listami argumentów semantycznych;
- Pojedynczy argument semantyczny stanowi para $\langle \text{rola semantyczna, preferencje selekcyjne} \rangle$;
- Powiązanie ram ze schematami (poziomem morfoskładniowym)
 - każdy argument jest wiązany z pojedynczą pozycją;
- Zarówno ramy, jak i schematy są powiązane z tym samym zbiorem zdań przykładowych.

Typy ról

- role podstawowe (główni uczestnicy sytuacji),
- role uzupełniające (uczestnicy charakteryzujący sytuację, często reprezentowani przez frazy luźne, okolicznikowe),
- atrybuty ról (służą do rozróżniania uczestników pełniących analogiczną funkcję w sytuacji);

Typy ról

- role podstawowe (główni uczestnicy sytuacji),
- role uzupełniające (uczestnicy charakteryzujący sytuację, często reprezentowani przez frazy luźne, okolicznikowe),
- atrybuty ról (służą do rozróżniania uczestników pełniących analogiczną funkcję w sytuacji);

Grupowanie ról

- grupa inicjująca: uczestnicy, którzy doprowadzają do zajścia sytuacji,
- grupa towarzysząca: uczestnicy, którzy podlegają sytuacji lub charakteryzują ją,
- grupa zamykająca: uczestnicy, którzy powstają w wyniku sytuacji lub na których jest ona nakierowana.

	Grupa inicjująca	Grupa towarzysząca	Grupa zamykająca
Podstawowe	☐ Initiator ☐ Stimulus	☐ Theme ☐ Experiencer ☐ Factor ☐ Instrument	☐ Recipient ☐ Result
Uzupełniające	☐ Cause ☐ Condition	☐ Attribute ☐ Manner ☐ Measure ☐ Location ☐ Path ☐ Time ☐ Duration	☐ Purpose
Atrybuty	☐ Source	☐ Foreground ☐ Background	☐ Goal

wież-1							
Ocena ramy:	pewna [74]						
Rola:	Initiator	Theme	Instrument	Location, Source	Location, Goal	Path	Purpose
Preferencje selekcyjne:							

wieżć („,Imperf):							
Schemat:	pewny [31835]						
Funkcja:	subj	obj					
	np(str)	np(str)	np(inst)	xp(abi)	xp(adl)	xp(dest)	xp(perf)
Typy fraz:			preprp(na_loc)				
			preprp(w_loc)				

- Alicja (*Initiator*) wiozła na rowerze (*Instrument*) przez dębowy las (*Path*) koszyczek z lekarami (*Theme*).
- Ogromny niedźwiedź (*Theme*) był wieziony ulicami Wrocławia (*Path*) przez znanego trenara dzikich zwierząt (*Initiator*) specjalnym samochodem (*Instrument*).

Kilka schematów realizuje to samo znaczenie

Ocena ramy:	pewna [79]	
Rola:	Theme, Source	Theme, Goal
Preferencje selekcyjne:		

wysłać-1

Ocena ramy:	pewna [76]				
Rola:	Initiator	Theme	Recipient	Location	Factor
Preferencje selekcyjne:					

wysłać („„perf):

Schemat:	pewny [2601]				
Funkcja:	subj	obj			
Typy fraz:	np(str)	np(str)	np(dat)	np(inst)	xp(adi)

Schemat:	pewny [3688]				
Funkcja:	subj	obj			
Typy fraz:	np(str)	np(str)	np(inst)	prepn(do,gen)	xp(adi)

- Marysia wysłała zaproszenie na ślub do Agaty i Piotra.
- Marysia wysłała zaproszenie na ślub Agacie i Piotrowi.

Kilka schematów realizuje to samo znaczenie, dopuszczalna zmiana strony (transformacja)

	Foreground	background		
Preferencje selekcyjne:				
mieścić-1, mieścić się-D				
Ocena ramy:	pewna [4]			
Rola:	Theme	Initiator	Instrument	Result
Preferencje selekcyjne:	produkt spożywczy-1	PODMIOTY	młyn-2	forma skupienia substancji-1
	ziarno-1		młynek-1	
	ziarno-2		młynek do odpadków-1	

mieścić („„,imperf):				
Schemat:	pewny [31833]			
Funkcja:	subj	obj		
Typy fraz:	np(str)	np(str)	np(Inst)	prepnp(„„,acc)
			prepnp(w,loc)	
mieścić się („„,imperf):				
Schemat:	pewny [7304]			
Funkcja:	subj			
Typy fraz:	np(str)	prepnp(„„,acc)	prepnp(w,loc)	

- Mama mieśli kawę w młynku.
- Kawa mieśli się w młynku.

Jeden schemat realizuje znaczenie w taki sposób, że pewien argument może być w nim realizowany na różne sposoby

niecierpliwić-1, niecierpliwić się-1

Rama:	pewna [10126]		
Rola:	Stimulus, Background	Stimulus, Foreground	Experiencer
Preferencje selekcyjne:	ALL	OBIEKTY POŁOŻENIE	LUDZIE
		SYTUACJA	

Schemat:	pewny [42654]		
Funkcja:	subj		
	np(str)	np(inst)	np(str)
Typy fraz:	nep(str,inst[jak])		
	nep(str,ze)		
Funkcja:	subj		
	np(str)	np(inst)	np(str)
Typy fraz:	nep(str,inst[jak])		
	nep(str,ze)		

- Piotr niecierpliwi Annę swaim gadulstwem.
- Gadulstwo Piotra niecierpliwi Annę.

Preferencje selekcyjne predykatu względem argumentu są to oczekiwania predykatu dotyczące ograniczeń zasobu leksykalnego dla danego argumentu semantycznego.

Źródło zależności leksykalno-semantycznych: *Słowosieć*

- preferencje predefiniowane: z góry ustalone zbiory synsetów będące typowymi preferencjami:
 - ALL
 - LUDZIE: ⟨osoba-1, grupa ludzi-1⟩
 - PODMIOTY: ⟨LUDZIE, podmiot-3⟩
 - SYTUACJA: ⟨czynność-1, zdarzenie-2, okoliczność-1, ciąg zdarzeń-1⟩
 - JADŁO: ⟨pokarm-1, napój-1⟩
 - WYTWÓR: ⟨przedmiot-1, wytwór-1⟩
 - OBIEKTY: ⟨osoba-1, obiekt-2, zbiór-1⟩
 - ISTOTY: ⟨osoba-1, istota żywa-1, grupa istot-1⟩
 - DOBRA: ⟨JADŁO, mienie-1, przedmiot-1, wytwór-1⟩
 - CZEMU: ⟨CECHA, SYTUACJA, LUDZIE⟩
 - ILOŚĆ: ⟨ilość-1, rozmiar-1, rozmiar-2, jednostka-4, wielkość-6⟩
 - MIEJSCE: ⟨lokal-1, budynek-1, rejon-1, obszar-1, państwo-1, jednostka administracyjna-1, woda-4⟩
 - KOMUNIKAT: ⟨informacja-1, wypowiedź-1⟩
 - KONCEPCJA: ⟨informacja-1, wytwór umysłu-1⟩
 - CECHA: ⟨cecha-1⟩
 - KIEDY: ⟨ CZAS, SYTUACJA⟩
 - CZEMU: ⟨CECHA, SYTUACJA, LUDZIE⟩
 - CZAS: ⟨chwila-1, czas-3, czas-8, godzina-3⟩
 - POŁOŻENIE: ⟨miejsce-1, przestrzeń-1, obiekt-2⟩
 - KIEDY: ⟨ CZAS, SYTUACJA⟩
- Synsety ze *Słowosieci* (reprezentujące je jednostki);
- Relacje (ze *Słowosieci*) między argumentami.

kłócić się-2

Ramca:	brak [11118]	
Rola:	Theme, Background	Theme, Foreground
Preferencje selekcyjne:	RELAT -> [Theme,Foreground]	KOMUNIKAT
		CZAS
		CECHA
		ILOŚĆ
		MIEJSCE
		SYTUACJA

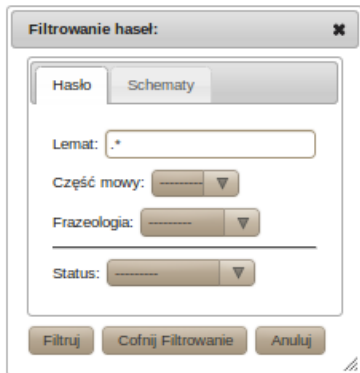
kłócić się [..,imperf]:

Schemat:	pewny [7866] Autoalternacja	
Funkcja:	subj	
Typy fraz:	np(str)	prepnpc(z,inst)
	npc(str,int)	prepnpc(z,inst,int)
	ncp(str,ze)	prepnpc(z,inst,ze)

Schemat:	pewny [7312] Autoalternacja	
Funkcja:	subj	

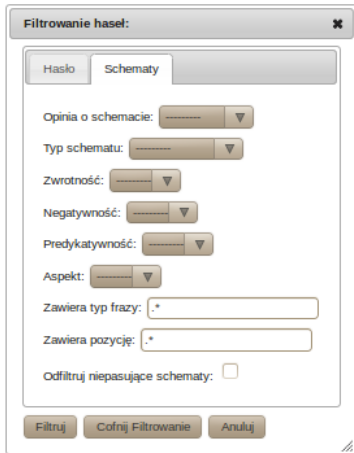
- Jego wygląd i to, jak się zachowuje, kłóci się z moim wyobrażeniem o nim.
- Ale chyba coś jest na rzeczy i jego zachowanie kłóci się z jego słowami...
- Plastikowe opakowanie kłóci się z wyglądem produktu.

Własności ogólne

- Wyszukiwanie po
 - lemacie;
 - częściach mowy;
 - frazeologii (zawiera lub nie);
 - statusie hasła;
- Cofanie filtrowania,
- Anulowanie przycisku.

Własności schematu

- Wyszukiwanie po
 - opiniach o schemacie;
 - typach schematu (normalny, frazeologiczny);
 - własnościach predykatu (zwrotność, negatywność, predykatywność, aspekt);
 - typach fraz;
 - pozycjach;
- Odfiltrowanie niepasujących schematów.

- **n.p**: nap, nbp, ncp, ...;
- **oszuki?w?ać**: **oszukać**, oszukiwać, **oszukiwać**;
- **.*szuki?w?ać**: szukać, oszukać, oszukiwać, poszukać, ...;
- **.+np**: prepnp, comprepnp, ...;
- **.*np**: np, prepnp, comprepnp, ...;
- **np(.*)**: np(str), np(nom), np(gen), ...;
- **prep.+p(za,acc)**: prepadjp(za,acc), prepnp(za,acc), ...;
- **np(dat)|np(gen)**: np(dat) lub np(gen);
- **np(dat)& np(gen)**: np(dat) oraz np(gen).